Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2025)0312

ELi seisukoht esildatud kava kohta ning ELi tegevus õiglase ja püsiva rahu saavutamiseks Ukrainas

Euroopa Parlamendi 27. novembri 2025. aasta resolutsioon esildatud rahuplaani käsitleva ELi seisukoha ning liidu tegevuse kohta õiglase ja püsiva rahu saavutamiseks Ukrainas (2025/3001(RSP))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Ukraina ja Venemaa kohta,

– võttes arvesse väliskomisjonide esimeeste 24. novembri 2025. aasta ühisavaldust õiglase ja püsiva rahu toetuseks Euroopas,

– võttes arvesse kodukorra artikli 136 lõikeid 2 ja 4,

A. arvestades, et ELi eesmärk on endiselt õiglane ja püsiv rahu, mis põhineb rahvusvahelisel õigusel ja mille tagamisel austatakse täielikult Ukraina territoriaalset terviklikkust, sõltumatust ja suveräänsust; arvestades, et Venemaa näitab järjepidevalt üles huvi puudumist rahu saavutamise vastu ning jätkab Ukraina tsiviilisikute ja taristu ründamist; arvestades, et USA administratsiooni poolt hiljuti heaks kiidetud algatus sõja lõpetamiseks Ukrainas on tekitanud õigustatud muret seoses Ameerika Ühendriikide pühendumusega rahvusvahelisele õigusele ning Euroopa ja Ukraina julgeolekule;

1. nõuab tungivalt, et EL ja selle liikmesriigid võtaksid suurema vastutuse julgeoleku eest Euroopas, pakuksid Ukrainale vankumatut toetust, püüdes samal ajal aktiivselt saavutada püsivat rahu; rõhutab, et mis tahes leping, mille eesmärk on lõpetada Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu, hõlmab palju enamat kui vaid Venemaad ja Ukrainat ning sellel on sügav mõju Euroopa julgeolekukorrale; rõhutab sellega seoses, et Ukraina kohta ei tohiks midagi otsustada ilma Ukrainata ega Euroopa kohta ilma Euroopata;

2. võtab teadmiseks USA administratsiooni pingutused Venemaa

Ukraina-vastase agressioonisõja lõpetamiseks, kuid on seisukohal, et USA poliitika ambivalentsus Ukraina suhtes kahjustab püsiva rahu saavutamise eesmärki; nõuab seetõttu tungivalt, et EL ja selle liikmesriigid võtaksid praegusel otsustaval geopoliitilisel hetkel juhtrolli ning, jätkates koostööd Ameerika Ühendriikide ja sarnaselt meelestatud partneritega, tagaksid, et läbirääkimised Ukrainas õiglase ja püsiva rahu saavutamiseks põhineksid rahvusvahelise õiguse põhimõtetel, toimuksid heas usus ja nendega püütaks saavutada Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja lõplik lõpetamine;

3. rõhutab, et Euroopa strateegia Ukrainas rahu saavutamiseks peab põhinema rahvusvahelisel õigusel, tugevdama Euroopa julgeolekut, säilitama ja taastama Ukraina suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse ning olema Ukrainale ja tema rahvale vastuvõetav, olles samal ajal edasiste diplomaatiliste läbirääkimiste alus; kordab, et rahu ei ole võimalik saavutada agressorile järeleandmisi tehes, vaid selleks on vaja vankumatut ja püsivat toetust Ukrainale ning piisavat heidutust, et Venemaa tulevikus oma agressiooni ei kordaks;

4. on seisukohal, et pidades silmas Venemaa varasemaid õiguslikult siduvate kokkulepete, oma naabrite suveräänsuse austamise lubaduste ja rahvusvahelise õiguse aluspõhimõtete jõhkraid rikkumisi, peab igasugusele püsiva rahu kokkuleppele eelnema relvarahu ja seda peavad toetama tulemuslikud meetmed, mille abil jälgida lubaduste täitmist ja hoida ära kohustuste täitmisega viivitamist, ning kokkuleppe aluseks peavad olema ELi ja USA tugevad julgeolekutagatised Ukrainale, millega ennetatakse mis tahes uut agressiooni ja antakse sellele viivitamatu vastulöök;

5. toonitab, et ükski rahuleping ei tohi piirata Ukraina võimet kaitsta oma suveräänsust, sõltumatust ja territoriaalset terviklikkust ega muuta Ukrainat selle tulemusena tulevaste rünnakute puhul kaitsetuks; rõhutab, et selline leping peab pakkuma Ukrainale usaldusväärseid julgeolekutagatisi, mis vastaksid Washingtoni lepingu artikli 5 ja Euroopa Liidu lepingu artikli 42 lõike 7 tasemele, vältides 1994. aasta Budapesti memorandumi kordumist, ning kinnitama veel kord, et Ukrainal on vabadus valida oma julgeolekualased ja poliitilised liitlased ilma Venemaa vetota;

6. toonitab, et mis tahes rahuleping peab kohustama Venemaad täielikult hüvitama Ukrainale kogu materiaalse ja mittemateriaalse kahju, mille ta on põhjustanud; rõhutab, et iga selline leping peab tagama rahvusvahelise õiguse alusel Venemaa, tema liitlaste ja tema käsilasvägede poolt Ukraina ja Ukraina rahva vastu toime pandud agressioonikuritegude ja sõjakuritegude eest täieliku vastutusele võtmise Rahvusvahelises Kriminaalkohtus ja agressioonikuritegude erikohtus; rõhutab lisaks, et sellega tuleb tagada ka kõigi sõjavangide, tsiviilisikutest kinnipeetavate ja röövitud Ukraina laste tagasitoomine ning kõigi Venemaa vägede väljaviimine Ukraina

rahvusvaheliselt tunnustatud territooriumilt;

7. kutsub liikmesriike üles viivitamata vastu võtma ja rakendama Ukrainale antava õiguslikult ja finantsiliselt usaldusväärse nn reparatsioonilaenu, mis on tagatud Venemaale kuuluvate külmutatud varadega; rõhutab, et nende varade saatuse ja investeerimistingimuste üle ei või pidada läbirääkimisi ilma ELita;

8. tuletab meelde oma seisukohta, et EL ja selle liikmesriigid ei kavatse ajutiselt okupeeritud Ukraina territooriumi tunnustada õiguslikult Venemaa territooriumina; rõhutab lisaks, et kindlate rahvusvaheliste julgeolekutagatiste osana ning selleks, et vältida Ukraina suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse rikkumist tulevikus, peaks mõlemal pool kontaktjoont kontrollima olukorda tugev rahvusvaheline rahuvalve- ja vaatlusmissioon, millel on ÜRO Julgeolekunõukogu mandaat; kordab praegust Euroopa ebastabiilset julgeolekuolukorda arvesse võttes, kui oluline on säilitada NATO ja USA sõjaline kohalolek idatiival, kuna see on piirkonna stabiilsuse tagamiseks ülioluline; rõhutab, et kui Ukraina ja Venemaa vahel saavutatakse õiglane rahu, on ELil, selle liikmesriikidel, Ameerika Ühendriikidel ja sarnaselt meelestatud partneritel selle tagamisel täita oluline roll;

9. rõhutab, et mis tahes leping Venemaaga peaks sisaldama Venemaa kohustust viivitamata lõpetada hübriidsõda ELi ja selle partnerite, sealhulgas Ukraina vastu;

10. rõhutab, et ühtegi sanktsiooni ei tühistata enne rahulepingu üle läbirääkimiste lõpuleviimist ja selle täitmist; nõuab, et EL kehtestaks täiendavad olulised sanktsioonid, kui Venemaa keeldub tõsiseltvõetavatel rahukõnelustel osalemast;

11. on veendunud, et tõelised läbirääkimised, mis toetuvad Atlandi-ülese kogukonna ning selle rahvusvaheliste partnerite täielikule poliitilisele, sõjalisele ja majanduslikule kaalule, suudavad tagada Ukrainas tervikliku, õiglase ja püsiva rahu, mis sillutab teed riigi õiglasele ja kaasavale majanduslikule ja sotsiaalsele taastumisele;

12. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Ukraina presidendile, valitsusele ja Ülemraadale, ÜRO peasekretärile, Ameerika Ühendriikide Kongressile ja Venemaa ametivõimudele.